

JOHANNESBURG EAST DISTRICT

DISTRIK-EKSAMEN

GRAAD 10

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

VRAESTEL 3: SKRYF

NOVEMBER 2012

MEMORANDUM

PUNTE: 100

Hierdie MEMORANDUM bestaan uit 10 bladsye en rubrieke van 3 bladsye.

GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
 GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
 VRAESTEL 3 - **MEMORANDUM**

LEERUITKOMS 3: SKRYF EN AANBIED

ALGEMEEN

1. Gebruik die rubrieke in die assesseringsriglyne.
 Bylaag A: Vraag 1 – Opstel
 Bylaag B: Vraag 2.1 – Informele Brief
           Vraag 2.2 – Toespraak
           Vraag 2.3 – Dialoog
           Vraag 2.4 – Pamflet
 Bylaag C: Vraag 3.1 – Wenke
           Vraag 3.2 – Arvertensie
           Vraag 3.3 – Uitnodiging
2. Bestudeer en bespreek hierdie rubrieke baie deeglik. Let veral daarop dat beplanning, formaat, redigering en struktuur by die rubrieke ingesluit is.
3. As 'n onderwerp misgetas is, moet die kandidaat volgens die rubrieke baie laag op inhoud aangeslaan word.
4. Indien 'n skryfstuk **enigsins uit die vraestel saamgeflans** word of **dele van opdragte uit die vraestel net so oorgeskryf word**, sal die skryfstuk nie logies opeenvolgend nie en die leerder ontvang dan **geen punte nie**. Kommentaar sal wees: **Nie eie werk nie / Saamgeflans**.
5. Riglyn by die afwyking van die voorgeskrewe lengte by skryfstukke.

AFDELING	KODE 4 Amper korrek	KODE 3 en 2 Te kort/te lank	KODE 1 Heeltemal te kort/ te lank
Afd. A: Opstel 200 – 250 woorde	190 – 199 251 – 260	181 – 189 261 – 270	Minder as 181 Meer as 270
Afd. B: Langer transaksionele tekste 120 – 150 Woorde	113 – 119 151 – 157	107 – 112 158 – 164	Minder as 107 Meer as 164
Afd. C: Korter tekste 80 – 100 woorde	75 – 79 101 – 105	70 – 74 106 – 110	Minder as 70 Meer as 110

GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
 GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
 VRAESTEL 3 - MEMORANDUM

SIMBOLE/TEKENS BY DIE NASIEN

Die volgende simbole/tekens behoort deur die onderskeie provinsies gebruik te word.

VERDUIDELIKING	SIMBOOL	BESKRYWING
Woordorde	(...)	Hakies
Spelfout	—	Kort strepie onder 'n woord
Woordkeuse	/	Haal met 'n streep deur
Tydfoute	T (in die kantlyn)	Hoofletter T
Woord(e) weggelaat	^	Weglaatteken
Paragraafindeling	//	Dubbele skuinsstreep
Herhaling	hh (in die kantlyn)	Dubbele hh
Onduidelik/onverstaanbaar	f (in die kantlyn)	Kronkelstreep
Saamgeflans uit vraestel	Vr (in die kantlyn)	Hoofletter V kleinletter r
Punktuasie	O	Omkring

NEERSKRYF VAN PUNTE

- Gebruik die korrekte rubriek vir elke tipe skryfstuk.
- Assesseer die kandidaat se skryfstukke na aanleiding van die **sewe KODES** volgens:

Afdeling A: **INHOUD en BEPLANNING** (32 punte), **TAAL, STYL en REDIGERING** (12 punte) en **STRUKTUUR** (6 punte).

Afdeling B: **INHOUD, BEPLANNING en FORMAAT** (20 punte) en **TAAL, STYL en REDIGERING** (10 punte).

Afdeling C: **INHOUD, BEPLANNING en FORMAAT** (13 punte) en **TAAL, STYL en REDIGERING** (7 punte).
- Evalueer hoe goed, gemiddeld of swak die kandidaat binne daardie kode tussen die gegewe punte is, byvoorbeeld: uit 'n gegewe punt van 16 – 19 uit 50, moet die nasiener kan assesseeer watter punt die skryfstuk verdien. Skryf net EEN punt neer.
- Hou die **persentasies** by die Kodes in gedagte. Dis 'n hulpmiddel.
- Skryf die punte soos volg neer:

Kode	Afdeling A	Punt
4	I/B	16
2	T/S/R	4
5	S	5
TOTAAL		25

Kode	Afdeling B en C	Punt
5	I/B/F	12
6	T/S/R	7
TOTAAL		19

GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
VRAESTEL 3 - **MEMORANDUM**

6. Halwe punte word na die eindtotaal oorgedra en daar afgerond.

AFDELING A: OPSTELTIPES

VERHALENDE OPSTEL

Dis 'n interessante vertelling van 'n storie/gebeurtenis(se) (gewoonlik uit die verlede). Dit kan vanuit enige perspektief geskryf word.

- Daar moet 'n sterk storielyn wees en dit moet ook baie oortuigend wees.
- 'n Verhalende opstel word gewoonlik in die verlede tyd geskryf.
- Die inleiding moet die leser se aandag vasvang.
- 'n Goeie storie maak dikwels 'n stelling.
- 'n Buitengewone slot rond dit finaal af.
- Die leser se belangstelling moet deurgaans behou word. Die styl, retoriese stylmiddele en aksie moet volgehoue belangstelling verseker.
- 'n Chronologiese of a-chronologiese opbou tot by die hoofmoment en die daaropvolgende afloop van gebeure kan voorkom.

BESKRYWENDE OPSTEL

Die skrywer beskryf iets/iemand soos hy/sy dit ervaar (dis moeilik om iets te beskryf wat nie eerstehands ervaar is nie) en stel die leser in staat om die onderwerp wat beskryf word, net so lewendig soos hy/sy te beleef.

- Die skrywer behoort 'n prentjie met woorde te teken.
- Woorde en uitdrukkings moet versigtig gekies word om die gewenste effek te bereik.
- Gebruik stylfigure op 'n oorspronklike manier.
- 'n Suksesvolle beskrywende opstel lig sintuiglike besonderhede uit soos sig, klank, smaak, reuk en sensasie.
- Die leerder moet 'n onderwerp kies wat reeds ervaar is. Dit stel die leser in staat om die onderwerp wat beskryf word, net so lewendig soos die leerder te beleef.
- Hou die **persentasies** by die kodes in gedagte. Dis 'n hulpmiddel.

BESPIEGELENDENDE OPSTEL

Die skrywer oorweeg/deurdink 'n idee/lewenswaarheid en gee sy/haar emosionele reaksies en gevoelens weer. Bespiegel oor 'n droom of aspirasies.

- 'n Bespiegelende opstel sal subjektief wees.
- Gevoelens en emosies speel 'n baie belangrike rol.
- 'n Groot gedeelte van die opstel mag beskrywend wees. Hierdie beskrywings behoort lewendig te wees en moet daarop gemik wees om die herinneringe of gevoelens van die skrywer in die leser te laat herleef.
- Die gedagtes/idees/gevoelens wat uitgedruk word, behoort opreg te wees en persoonlike betrokkenheid te toon.

GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
VRAESTEL 3 - **MEMORANDUM**

BEREDENERENDE OPSTEL

Dis objektief en probeer om 'n gebalanseerde gesigspunt van albei kante van 'n argument te gee. Die skrywer oorweeg verskeie aspekte van die onderwerp onder bespreking en bied teenstellende menings onpartydig aan. Die skrywer mag tot 'n spesifieke gevolgtrekking kom aan die einde van die opstel, maar die argumente vir en teen die onderwerp moet goed gebalanseerd en duidelik ontleidend wees in die ontwikkeling van die opstel.

- Die skrywer moet beide kante van die argument verstaan en daarvoor nadink op 'n onpartydige en goed ingeligte manier.
- Die styl moet duidelik, rasioneel en objektief wees. Kalm, weldeurdagte en goed ondersteunende stellings moet gemaak word.
- Die toon moenie emosioneel wees nie.
- Die stellings moet oortuigend wees, dog nie neerhalend nie.
- Die skrywer mag slegs in die slot 'n aanduiding van sy/haar gesigspunt gee.

ARGUMENTERENDE/BETOGENDE OPSTEL

Die skrywer het 'n spesifieke mening/opinie en argumenteer daarvoor om sy/haar standpunt te motiveer. Die skrywer se mening moet deurgaans duidelik wees. Dit is 'n subjektiewe opstel waarin die skrywer probeer om die leser te oortuig om sy/haar gesigspunt te deel.

- Die skrywer gee 'n eie mening omtrent die onderwerp op 'n baie oorspronklike en treffende manier.
- 'n Reeks argumente om 'n gesigspunt te steun, word gegee en gemotiveer.
- Die skrywer konsentreer gewoonlik op argumente vir of teen 'n standpunt. Die teenoorgestelde gesigspunt kan genoem word om meer steun aan 'n eie mening te gee.
- Die betogende opstel kan subjektief wees en definitiewe opinies kan gestel word.
- 'n Verskeidenheid retoriese stylfigure en oorredingstegnieke moet gebruik word.
- Sterk gevoelstaal wat emosioneel kan wees, sal gebruik word, maar mag nooit kru wees nie.
- Die slot moet 'n sterk, duidelike en oortuigende stelling wees wat die skrywer se gesigspunt staaf.

FEITLIKE OPSTEL

Die skrywer stel feite wat aan hom/haar bekend is/nagevors is op 'n saaklike manier. Sinvolle argumente sal lei tot logiese gevolgtrekkings.

- Die skrywer is meestal objektief.
- Die inleidende paragraaf vertel direk waarom die skryfstuk gaan.
- In die liggaam sal die paragrawe die argumente/feite duidelik afbaken.
- In die slotparagraaf kom die skrywer tot 'n gevolgtrekking wat op die feite en argument berus.

GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
 GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
 VRAESTEL 3 - MEMORANDUM

ONTLEDING VAN MOONTLIKE OPSTELTIPES PER VRAAG

- Die vrae is só geformuleer en die prente só gekies dat 'n persoonlike inkleding van die gekose onderwerp/prent van die kandidaat verwag word.
- Die opstel wat geskryf word, kan dus **enige een van die ses tipes opstelle wees** soos hierbo uiteengesit. Verskillende kognitiewe vlakke, persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.

VR.	VERH.	D	BESKR.	D	BERED.	D	BESP.	D	ARG.	D	FEIT.	D
1.1	✓	2	✓	2								
1.2	✓	2	✓	2	✓	3	✓	3	✓	3	✓	2
1.3	✓	2	✓	2	✓	3	✓	3	✓	3	✓	2
1.4					✓	2	✓	3			✓	2
1.5					✓	2	✓	2	✓	2		
1.6.1	✓	2	✓	2	✓	3	✓	3	✓	3	✓	3
1.6.2	✓	2	✓	2	✓	3	✓	3	✓	3	✓	3
1.6.3	✓	2	✓	2	✓	3	✓	3	✓	3	✓	3

ASSESSERING VAN MOEILIKHEIDSGRAAD VAN SKRYFWERK

Verwys na **Opsomming van moeilikheidsgraad van vrae in vraestel 3: November 2012** op bl.10.

TOTAAL AFDELING A: 50

AFDELING B: LANGER TRANSAKSIONELE TEKSTE

VRAAG 2.1. INFORMELE / VRIENDSKAPLIKE BRIEF

- Die brief hanteer die inhoud op 'n persoonlike vlak.
- Die inleidingsparagraaf is oorspronklik en lei moontlik reeds die onderwerp in.
- Die styl dui op respek vir die ongemaklike ouer-kind-verhouding.
- Die taalgebruik en styl is gemaklike kommunikasie/gemoedelik/in 'n geselstrant.

FORMAAT

- Die adres is regs bo geskryf.
- Die datum is voluit geskryf.
- Die aanhef is teen die linkerkantlyn geskryf en is informeel.
- 'n Reël is tussen die paragrawe oopgelaat.
- "Groete"/"Liefde" is as 'n aparte paragraaf hanteer.
- "Julle seun/dogter" plus die skrywer se naam vorm die slot of die skrywer se naam alleen vorm die slot.
- Daar is geen puntuasie in die adres, aanhef of slot nie.

VRAAG 2.2 TOESPRAAK

- Die teks en uiteensetting van inligting is logies en samehangend.
- Die inleiding is oorspronklik en treffend en lei reeds die onderwerp in en die spreker behou die gehoor/teikengroep se aandag.
- Die toespraak sal in 'n oortuigende trant geskryf word.
- Die taalgebruik en styl is egter 'n gemaklike/gemoedelike kommunikasie.

FORMAAT

- Enige formaat: dit kan as een paragraaf aangebied word met 'n inleidende en 'n slotsin, met meer paragrawe wat 'n inleidende en 'n slotparagraaf het óf op kaartjies met sleutelwoorde en/–sinne uitgelig.
- Sleutelwoorde/–frases/sinsdele kan met 'n kleurpen uitgelig wees.

VRAAG 2.3 ONDERHOUD

- Die spreekbeurte volg op mekaar om 'n aaneenlopende gesprek te vorm.
- Word geskryf in 'n geselstrant: skryf soos hy/sy praat.

FORMAAT

- Die name van die sprekers is netjies onder mekaar neergeskryf.
- Na elke naam is 'n dubbelpunt, maar geen aanhalingstekens word gebruik nie.
- Laat 'n reël tussen elke spreekbeurt oop.
- Die spreekbeurte is in blokvorm.

VRAAG 2.4: PAMFLET

- Die teks gee vir die leser belangrike inligting.
- Die teks en uiteensetting van inligting is logies en samehangend.
- Die taalgebruik en styl pas by die gedagte van inligting verskaf/oordra.

FORMAAT

- Die uiteensetting trek die leser se aandag.
- Die uiteensetting is oorwegend in korter paragrafies wat die aandag trek.
- Die paragrafies kan opskriffies hê.

GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
VRAESTEL 3 - MEMORANDUM

ONTLEDING VAN LANGER TRANSAKSIONELE TEKSTE

Die vrae is só geformuleer dat 'n persoonlike inkleding van die gekose onderwerp van die kandidaat verwag word. Verskillende kognitiewe vlakke, persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.

VRAAG	SOORT SKRYFSTUK	DENKVLAK
2.1.	Informele / Vriendskaplike Brief	1
2.2.	Toespraak	3
2.3.	Dialog	2
2.4.	Pamflet	3

ASSESSERING VAN MOEILIKHEIDSGRAAD VAN SKRYFWERK

Verwys na **Opsomming van moeilikheidsgraad van vrae in vraestel 3: November 2012** op bl.11.

TOTAAL AFDELING B: 30

AFDELING C: KORTER TEKS: NASLAAN-, INFORMATIEWE EN TRANSAKSIONELE TEKSTE

VRAAG 3.1 WENKE

- Dra inligting op 'n saaklike, op die man af wyse oor aan die leser.
- Kan 'n opskrif hê.
- Sinne word kort en kragtig geformuleer sonder omhaal van woorde.

FORMAAT

- Die uiteensetting trek die aandag omdat dit so kort gestel is.
- Die uiteensetting is gewoonlik puntsgewys: genommer/reëls oopgelaat/ander aanduiders gebruik.

VRAAG 3.2 ADVERTENSIE

- Die geleentheid word duidelik op 'n gepaste manier geadverteer – dit trek aandag.
- Die keuse van woorde en sinne bring mee dat die advertensie effektief is/trefkrag het.
- Die inhoud is interessant, volledig en duidelik uiteengesit om die leser se belangstelling te wek/nuuskierigheid te prikkel.
- 'n Duidelike boodskap wat die teikengroep in gedagte hou, word gekommunikeer en skep 'n behoefte om die byeenkoms by te woon.
- Die leser word aangemoedig om die byeenkoms by te woon.
- Visuele uitleg en lettergrootte dra by tot die assesseringspunt.

FORMAAT

- Enige formaat.
- Let op uiteensetting: posisionering van woorde en sinsdele/sinne, lettergroottes, opskrifte en algemene afronding vir 'n geslaagde eindproduk.

GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
VRAESTEL 3 - **MEMORANDUM**

VRAAG 3.3 UITNODIGINGSKAARTJIE

- Volledige inligting is belangrik.
- Inligting moet saaklik wees.

FORMAAT

- Enige formaat in die vorm van 'n kaartjie.
- Die volgende inligting behoort op die uitnodigingskaartjie te wees: antwoorde op wie, wat, waar, wanneer, koste, kleredrag, kontakbesonderhede, doel en kort paragrafie oor die belangrikheid van lees ter motivering van die geleentheid.
- Let op uiteensetting: posisionering van woorde en sinsdele/sinne, lettergroottes, opskrifte en algemene afronding vir 'n geslaagde eindproduk.

ONTLEDING VAN KORTER TEKS: NASLAAN-, INFORMATIEWE EN TRANSAKSIONELE TEKSTE

Die vrae is só geformuleer dat 'n persoonlike inkleding van die gekose onderwerp van die kandidaat verwag word. Verskillende kognitiewe vlakke, persoonlikheidstipes en belangstellingsvelde word in ag geneem.

VRAAG	SOORT SKRYFSTUK	DENKVLAK
3.1	Wenke	3
3.2	Advertensie	1
3.3	Uitnodiging	2

ASSESSERING VAN MOEILIKHEIDSGRAAD VAN SKRYFWERK

Verwys na **Opsomming van moeilikheidsgraad van vrae in Vraestel 3: November 2012** op bl. 11.

TOTAAL AFDELING C: 20
GROOTTOTAAL: 100

**GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
VRAESTEL 3 - MEMORANDUM**

OPSOMMING VAN MOEILIKHEIDSGRAAD VAN VRAE IN VRAESTEL 3: NOVEMBER 2010

SKRYF	TIPE SKRYFSTUK	LU 3 Die leerder is in staat om vir 'n wye verskeidenheid doeleindes en teikengroepe te skryf en aan te bied deur konvensies en verskillende kontekste te gebruik.	ONDERWERP	AANBIEDING	UITDAGING	TOTAAL	VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3
AFDELING A VRAAG 1	OPSTEL	AS <ul style="list-style-type: none"> ■ Beplan volgens doel, teikengroep en konteks. ■ Toon gebruik van skryfstrategieë. ■ Dink na oor, ontleed en evalueer, met inagneming van ander se sienings, eie werk en bied die finale produk aan. 							
1.1.	Verhalend, Beskrywend		1	2	2	5		2	
1.2.	Al 6 tipes.		2	3	2	7			3
1.3.	Al 6 tipes		1	2	2	5		2	
1.4.	Beredenerend, Besprekend, Feitlik		2	1	3	6		2	
1.5.	Beredenerend, Besprekend		1	1	3	5		2	
1.6.1	Al 6 tipes.		2	3	3	8			3
1.6.2	Al 6 tipes.		2	3	3	8			3
1.6.3	Al 6 tipes.		2	3	3	8			3
AFDELING B VRAAG 2	LANGER TRANSAKSIONELE TEKSTE								
2.1.	Informele / Vriendskaplike Brief		1	1	1	3	1		
2.2.	Toespraak		2	3	2	7			3
2.3.	Dialoog		3	2	2	7			3
2.4.	Pamflet		2	2	2	6		2	
AFDELING C VRAAG 3	TRANSAKSIONELE, NASLAAN- EN INFORMATIEWE TEKSTE								
3.1.	Wenke		2	3	2	7			3
3.2.	Advertensie		1	1	2	4	1		
3.3.	Uitnodigingskaartjie		1	2	2	5		2	
¹⁵ onderwerpe / keuses	13 tipes skryfstukke						2	7	6
Persentasies (Totaal vlakke ÷ onderwerpe)							20%	33,3%	46,6%

**GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
VRAESTEL 3 - MEMORANDUM**

**AFDELING A: OPSTEL
EERSTE ADDISIONELE TAAL
50 PUNTE**

	KODE 7 Uitmuntend 80 – 100%	KODE 6 Verdiensielik 70 – 79%	KODE 5 Beduidend 60 – 69%	KODE 4 Voldoende 50 – 59%	KODE 3 Matig 40 – 49%	KODE 2 Basies 30 – 39%	KODE 1 Ontoereikend 0 – 29%
INHOUD EN BEPLANNING (32 PUNTE)	26 – 32 -Inhoud beïndruk leser met insig oor onderwerp. -Idees uitdagend en volwasse. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n feitlik foutlose, gepaste opstel.	22½ – 25½ Inhoud toon deeglike interpretasie van onderwerp. -Idees interessant en verbeeldingryk. -Beplanning en/of eerste poging lei tot goed saamgestelde, gepaste opstel.	19½ – 22 Inhoud toon 'n goeie interpretasie vanonderwerp. Idees interessant en oortuigend. Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n goeie, gepaste opstel.	16 – 19 -Inhoud is 'n voldoende interpretasie van onderwerp. -Idees gewoon en diepte ontbreek. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n bevredigende opstel/aanbieding.	13 – 15½ -Inhoud gewoon met leemtes in samehang. -Idees meestal relevant; herhalend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n gemiddelde/ redelike verstaan- bare opstel.	10 – 12½ -Inhoud dikwels onverstaanbaar; gebrek aan samehang. -Idees is min en dikwels herhalend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot opstel wat nie goed aangebied is nie.	0 – 9½ -Inhoud nie ter sake nie; geen samehang nie. -Idees herhaal. -Beplanning en/of eerste poging ontbreek heeltemaal. -Swak opstel/aanbieding.
TAAL, STYL EN REDIGERING (12 PUNTE)	10 – 12 -Toon kritiese taalbewustheid. -Effektiewe gebruik van taal en punktu- asie. Gebruik figuurlike taal. -Woordkeuse hoogs toepaslik/ uitmuntend. -Styl, toon en register is hoogs gepas. -Opstel feitlik foutloos na proeflees en redigering.	8½ – 9½ -Toon kritiese taalbewustheid. Korrekte gebruik van taal en punktuasie. -Kan figuurlike taal gebruik in korrekte konteks. -n Variasie in woordkeuse; word korrek gebruik. -Styl, toon en register is toepaslik vir die onderwerp. -Opstel meestal foutloos na proeflees en redigering.	7½ – 8 -Daar is bewyse van kritiese taalbewustheid. -Taal en punktuasie meestal korrek. -Woordkeuse is gepas vir opstel. -Styl, toon en register is meestal toepaslik vir die onderwerp. -Opstel oor die algemeen foutloos na proeflees en redigering.	6 – 7 -n Aanduiding van kritiese taalbewustheid. -Taal baie eenvoudig en punktuasie voldoende. -Woordkeuse voldoende. -Styl, toon en register oor die algemeen in ooreenstemming met vereistes vir die onderwerp. -Opstel het steeds foute na proeflees en redigering.	5 – 5½ -Beperkte kritiese taalbewustheid. -Taal gewoon en punktuasie dikwels foutiewelik gebruik. -Woordkeuse basies. -Styl, toon en register toon gebrek aan samehang. -Opstel het steeds baie foute na proeflees en redigering.	4 -Geen kritiese taalbewustheid. -Gebrekkige taal en punktuasie. -Woordkeuse beperk. -Styl, toon en register gebrekkig. -Opstel is besaai met foute ten spyte van proeflees en redigering.	0 – 3½ -Geen kritiese taalbewustheid. -Ernstige gebrek aan taal en punktuasie. -Woordkeuse ontoepaslik. -Styl, toon en register is baie gebrekkig. -Opstel is besaai met foute en verwarrend ten spyte van proef- lees en redigering.
STRUKTUUR (6 PUNTE)	5 – 6 -Ontwikkeling van onderwerp same- hangend met ver- beeldingryke detail. -Sinne en paragrawe samehangend saamgestel. -Lengte is in ooreen- stemming met vereistes.	4½ -Ontwikkeling van onderwerp samehangend en logiese ontwikkeling van detail. -n Verskeidenheid tipes sinne; paragrawe skakel logies. -Lengte is korrek.	4 -Ontwikkeling van onderwerp is samehangend met verbeeldingryke detail. -Sinne en paragrafering samehangend, goed gekonstrueer/ saamgestel. -Lengte is korrek.	3 -Onderwerp bevat sommige idees; noodsaaklike detail egter ingesluit. -Sinskonstruksie en paragrafering mag foute bevat, maar opstel maak nog sin. -Lengte is amper korrek.	2½ Daar is bewyse van ontwikkeling van sommige nood- saaklike idees. Sinskonstruksie en paragrafering foutief, maar idees is verstaanbaar. Lengte is te kort / te lank.	2 -Dwaal soms van die onderwerp af; algemene gedagtegang moelik om te volg. -Sinskonstruksie en paragrafering baie elementêr saamgestel. -Lengte is te kort / te lank.	0 – 1½ -Afgedwaal van die onderwerp. -Sinskonstruksie en paragrafering deurmekaar en ondeurdag. -Lengte is heeltemaal te kort/te lank.

**GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
VRAESTEL 3 - MEMORANDUM**

**AFDELING B: LANGER TRANSAKSIONELE TEKS
EERSTE ADDISIONELE TAAL
30 PUNTE**

	KODE 7 Uitmuntend 80 – 100%	KODE 6 Verdiensielik 70 – 79%	KODE 5 Beduidend 60 – 69%	KODE 4 Voldoende 50 – 59%	KODE 3 Matig 40 – 49%	KODE 2 Basies 30 – 39%	KODE 1 Ontoereikend 0 – 29%
INHOUD EN BEPLANNING EN FORMAAT (20 PUNTE)	<p>16 – 20</p> <ul style="list-style-type: none"> -Gespesialiseerde kennis van vereistes van teks. -Gedissiplineerde skryfwerk; behou deurgaans algehele fokus; geen afwykings nie. -Teks algeheel samehangend; alle detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n feitlik foutlose, gepaste teks. -Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas/uitmuntend 	<p>14 – 15½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Goeie kennis van vereistes van teks. -Gedissiplineerde skryfwerk; behou fokus; byna geen afwykings nie. -Inhoud en idees samehangend, alle details ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n goedsaamgestelde, gepaste teks. -Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas/verdiensielik. 	<p>12 – 13½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Redelike kennis van vereistes van teks. -Behou fokus; onbenullige afwykings. -Inhoud en idees samehangend; detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n gepaste, goeie teks. -Die meeste van die nodige reëls vir die formaat is toegepas/beduidend. 	<p>10 – 11½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Voldoende kennis van vereistes van teks. -Inhoud wyk af van onderwerp, maar dit belemmer nie die oorhoofse betekenis nie. -Inhoud en idees voldoende samehangend; sommige van die detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n bevredigende teks. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is voldoende. 	<p>8 – 9½</p> <ul style="list-style-type: none"> -'n Gemiddelde kennis van vereistes van teks. -Respons op geskrewe teks toon 'n oppervlakkige fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp; betekenis is plekplek vaag. -Inhoud en idees gemiddeld samehangend; basiese detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n gemiddelde / redelike, verstaanbare teks. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is gemiddeld. -Kritiese, nalatige foute is begaan. 	<p>6 – 7½</p> <ul style="list-style-type: none"> -'n Elementêre kennis van vereistes van teks. -Respons op geskrewe teks toon 'n beperkte fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp; betekenis plekplek verwarrend. -Inhoud en idees omtrent nie samehangend nie; min detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging gebrekkig; teks nie goed aangebied nie. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is vaag. 	<p>0 – 5½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Geen kennis van vereistes van teks nie. -Inhoud wyk af van onderwerp; betekenis is plekplek verwarrend. -Inhoud en idees is nie samehangend nie; te min detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste-poging afwesig/nie gedoen nie; swak aanbieding van teks. -Geen kennis van die nodige reëls vir die formaat nie.
TAAL, STYL EN REDIGERING (10 PUNTE)	<p>8 – 10</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is grammatikaal akkuraat; sinne goed saamgestel. -Woordeskat is baie toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl, toon en register baie toepaslik. -Teks feitlik foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is in ooreenstemming met vereistes. 	<p>7 – 7½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is grammatikaal akkuraat; sinne goed saamgestel. -Woordeskat is meestal toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl, toon en register meestal toepaslik. -Teks oorwegend foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is in ooreenstemming met vereistes. 	<p>6 – 6½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is grammatikaal maklik om te lees; sinne is goed saamgestel. -Woordeskat is toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl, toon en register oor die algemeen toepaslik. -Teks meestal foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is in ooreenstemming met vereistes. 	<p>5 – 5½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is voldoende saamgestel ten spyte van foute. -Woordeskat is voldoende vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl, toon en register voldoende. -Teks het steeds foute na proeflees en redigering. -Lengte is amper korrek. 	<p>4 – 4½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is basies saamgestel; verskeie foute. -Woordeskat is beperk en nie baie van pas vir doel van teks, gehoor en konteks nie. -Styl, toon en register toon gebreke. -Teks het steeds baie foute na proeflees en redigering. -Lengte is te kort/te lank. 	<p>3 – 3½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is swak en moeilik om te volg. -Woordeskat benodig remediëring en is nie geskik vir doel van teks, gehoor en konteks nie. -Styl, toon en register nie geskik vir onderwerp nie. -Teks is besaai met foute ten spyte van proeflees en redigering. -Lengte is te kort/te lank. 	<p>0 – 2½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is swak saamgestel en verwarrend. -Woordeskat benodig ernstige remediëring en is nie toepaslik vir doel van teks nie. -Styl, toon en register pas nie by onderwerp nie. -Teks is besaai met foute en verwarrend ten spyte van proeflees en redigering. -Lengte is heeltemal te kort/te lank.

GDO DISTRIK D9 AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAI
GRAAD 10 NOVEMBER-EKSAMEN
VRAESTEL 3 - MEMORANDUM

AFDELING C: KORTER TRANSAKSIONELE TEKS
EERSTE ADDISIONELE TAAI
20 PUNTE

	KODE 7 Uitmuntend 80 – 100%	KODE 6 Verdiensielik 70 – 79%	KODE 5 Beduidend 60 – 69%	KODE 4 Voldoende 50 – 59%	KODE 3 Matig 40 – 49%	KODE 2 Basies 30 – 39%	KODE 1 Ontoereikend 0 – 29%
INHOUD EN BEPLANNING EN FORMAAT (13 PUNTE)	<p>10½ – 13</p> <ul style="list-style-type: none"> -Gespesialiseerde kennis van vereistes van teks. -Gedissiplineerde skryfwerk; behou deurgaans algehele fokus; geen afwykings nie. -Teks algeheel samehangend; alle detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n feitlik foutlose, gepaste teks. -Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas/uitmuntend. 	<p>9½ - 10</p> <ul style="list-style-type: none"> -Goeie kennis van vereistes van teks. -Gedissiplineerde skryfwerk; behou fokus; byna geen afwykings nie. -Inhoud en idees samehangend, alle details ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n goedsaamgestelde, gepaste teks. -Al die nodige reëls vir die formaat is toegepas/verdiensielik. 	<p>8 - 9</p> <ul style="list-style-type: none"> -Redelike kennis van vereistes van teks. -Behou fokus; onbenullige afwykings. -Inhoud en idees samehangend; detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n gepaste, goeie teks. -Die meeste van die nodige reëls vir die formaat is toegepas/beduidend. 	<p>6½ - 7½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Voldoende kennis van vereistes van teks. -Inhoud wyk af van onderwerp, maar dit belemmer nie die oorhoofse betekenis nie. -Inhoud en idees voldoende samehangend; sommige van die detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n bevredigende teks. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is voldoende. 	<p>5½ - 6</p> <ul style="list-style-type: none"> -'n Gemiddelde kennis van vereistes van teks. -Respons op geskrewe teks toon 'n oppervlakkige fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp; betekenis is plekplek vaag. -Inhoud en idees gemiddeld samehangend; basiese detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n gemiddelde / redelike, verstaanbare teks. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is gemiddeld. - Kritiese, nalatige foute is begaan. 	<p>4 - 5</p> <ul style="list-style-type: none"> -'n Elementêre kennis van vereistes van teks. -Respons op geskrewe teks toon 'n beperkte fokus. -Inhoud wyk af van onderwerp; betekenis plekplek verwarrend. -Inhoud en idees omtrent nie samehangend nie; min detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste poging gebrekkig; teks nie goed aangebied nie. -Kennis van die nodige reëls vir die formaat is vaag. 	<p>0 – 3½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Geen kennis van vereistes van teks nie. -Inhoud wyk af van onderwerp; betekenis is plekplek verwarrend. -Inhoud en idees is nie samehangend nie; te min detail ondersteun die onderwerp. -Beplanning en/of eerste-poging afwesig/nie gedoen nie; swak aanbieding van teks. -Geen kennis van die nodige reëls vir die formaat nie.
TAAI, STYL EN REDIGERING (7 PUNTE)	<p>6 – 7</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is grammatikaal akkuraat; sinne goed saamgestel. -Woordeskat is baie toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl, toon en register baie toepaslik. -Teks feitlik foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is in ooreenstemming met vereistes. 	<p>5 – 5½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is grammatikaal akkuraat; sinne goed saamgestel. -Woordeskat is meestal toepaslik vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl, toon en register meestal toepaslik. -Teks oorwegend foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is in ooreenstemming met vereistes. 	<p>4½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is grammatikaal maklik om te lees; sinne is goed saamgestel. -Woordeskat is toepaslik vir doel van-teks, gehoor en konteks. -Styl, toon en register oor die algemeen toepaslik. -Teks meestal foutloos na proeflees en redigering. -Lengte is in ooreenstemming met vereistes. 	<p>3½ - 4</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is voldoende saamgestel ten spyte van foute. -Woordeskat is voldoende vir doel van teks, gehoor en konteks. -Styl, toon en register voldoende. -Teks het steeds foute na proeflees en redigering. -Lengte is amper korrek. 	<p>3</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is basies saamgestel; verskeie foute. -Woordeskat is beperk en nie baie van pas vir doel van teks, gehoor en konteks nie. -Styl, toon en register toon gebreke. -Teks het steeds baie foute na proeflees en redigering. -Lengte is te kort/te lank. 	<p>2½</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is swak en moeilik om te volg. -Woordeskat benodig remediëring en is nie geskik vir doel van teks, gehoor en konteks nie. -Styl, toon en register nie geskik vir onderwerp nie. -Teks is besaai met foute ten spyte van proeflees en redigering. -Lengte is te kort/te lank. 	<p>0 – 2</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teks is swak saamgestel en verwarrend. -Woordeskat benodig ernstige remediëring en is nie toepaslik vir doel van teks nie. -Styl, toon en register pas nie by onderwerp nie. -Teks is besaai met foute en verwarrend ten spyte van proeflees en redigering. -Lengte is heeltemal te kort/te lank.